

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาอังกฤษหรือ ภาษาสากล นับได้ว่าเป็นมีความสำคัญสำหรับการติดต่อสื่อสารในปัจจุบัน ที่เรียกว่า โลกยุคข้อมูลข่าวสารและยังเป็นปัจจัยสำคัญในการรับเอาวิชาการหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทั้งนี้ เพราะเทคโนโลยีต่าง ๆ ล้วนแล้วแต่เผยแพร่โดยใช้ภาษาอังกฤษทั้งสิ้น หรือแม้แต่ในการดำเนินชีวิต ในสังคม ก็มีอาชีพหลักเลียงภาษาอังกฤษ ดังจะสังเกตได้จาก สื่อโฆษณา สื่อสถานที่ หรือแม้แต่สิ่ง ของเครื่องใช้ใกล้ตัวต่าง ๆ ดังนั้นความรู้ และความเข้าใจภาษาอังกฤษจึงเป็นปัจจัยสำคัญของชีวิต ในโลกปัจจุบัน

จากเหตุผลดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ จึงได้มีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษขึ้น โดยจัดให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้นโดยมีหลักสูตรดังนี้ กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ (2540, หน้า 8) หลักสูตรภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา จัดเป็นภาษาอังกฤษระดับต้นแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ภาษาอังกฤษระดับเตรียมความพร้อม สอนใน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ภาษาอังกฤษในระดับอ่านออกเขียนได้ สอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 และภาษาอังกฤษระดับมาตรฐานพื้นฐานตอนต้น สอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 แนวการจัดการ เรียนการสอน เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จัดสถานการณ์ และบรรยากาศการเรียนการสอนที่หลากหลาย โดยมีวัตถุประสงค์ของหลักสูตรภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษาดังนี้

1. เพื่อให้มีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษา และเหมาะสมกับวัฒนธรรม
2. เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในระดับต้นอย่างเพียงพอ เพื่อ การศึกษาต่อ หรือนำไปใช้ในการประกอบอาชีพตามความจำเป็น
3. เพื่อให้มีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ง่าย ๆ ที่เป็น

สถานการณ์จำลอง หรือสถานการณ์จริง

4. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ วัฒนธรรมภาษาอังกฤษ
5. เพื่อให้มีนิสัยใฝ่หาความรู้เพิ่มเติม ด้วยการอ่านหนังสือภาษาอังกฤษ และใช้สื่อการภาษาอังกฤษอื่น ๆ

6. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ เห็นประโยชน์ และคุณค่าของภาษาอังกฤษ (กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, 2540, หน้า 9)

ในสภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ โดยทั่วไปในปัจจุบันพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับ ที่ไม่ดีนัก ดังจะเห็นได้จาก ในระดับจังหวัดปีการศึกษา 2538 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษโดยเฉลี่ย 67.92 % และในปีการศึกษา 2539 คือ 67.33 % ซึ่งมีเป้าหมายที่ระดับ 70 % ในระดับอำเภอ ปีการศึกษา 2538 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษโดยเฉลี่ย 63.85 % และในปีการศึกษา 2539 คือ 66.21 % ซึ่งมีเป้าหมายที่ระดับ 70 % ในระดับโรงเรียนปีการศึกษา 2538 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษโดยเฉลี่ย 65.55 % และในปีการศึกษา 2539 คือ 66.18 % ซึ่งมีเป้าหมายที่ระดับ 70 % (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง, 2538 - 2539, สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวังเหนือ, 2538 - 2539, โรงเรียนบ้านแม่ล้าน, 2538 - 2539)

จากปัญหาสภาพการเรียนการสอนที่ผู้เรียนมีความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน อุปกรณ์ สื่อการสอน และการเรียนการสอนที่ไม่มีประสิทธิภาพ (กรองกาญจน์ อรุณรัตน์, 2534, หน้า 7) และยังสอดคล้องกับความเห็นของดวงเดือน แสงชัย (2533, หน้า 2) ได้ให้ความเห็นว่าการจัดการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษของครูไทย ยังขาดประสิทธิภาพ เพราะขาดการฝึกฝนการสอนภาษาอังกฤษมาโดยตรง

วรชาติ ภูทอง (2537, หน้า 2) ได้กล่าวว่า ถ้าพิจารณาองค์ประกอบของภาษาซึ่งประกอบด้วย เสียง โครงสร้าง และคำศัพท์ พบว่าส่วนหนึ่งที่เป็นปัญหาในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในภาษาอังกฤษ คือ คำศัพท์ เพราะนักเรียนไทยส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ที่ยังไม่เพียงพอ ซึ่งปัญหานี้จะเป็นอุปสรรคสำคัญในการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ดังนั้นในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ จึงควรเน้นและให้ความสำคัญต่อคำศัพท์ ให้เทียบเท่ากับองค์ประกอบอื่นๆ ของภาษา เพื่อการพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษในระดับสูงต่อไป

ดั่ง ประมวล คิดค้นสัน (2539, หน้า 30) ได้กล่าวไว้ว่า “หากเรามีถ้อยคำอย่างเพียงพอในภาษาอังกฤษ เราจะสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้เราเข้าใจเรื่องราว หรือ วิชาการอันใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อได้อย่างลึกซึ้ง”

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในส่วนของคำศัพท์ ในปัจจุบัน ครูผู้สอนมักใช้วิธีการให้ผู้เรียนท่องจำมาจากสื่อการสอนประเภท บัตรคำ เทป รูปภาพ หรือการออกเสียงของครูผู้สอนเอง ซึ่งสื่อการสอนแต่ละชนิดจะใช้ได้เหมาะสมกับลักษณะผู้เรียนแต่ละกลุ่ม และเนื้อหาแต่ละวิชาต่างกัน ดังนั้นในการเลือกสื่อการสอน เพื่อจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องคำนึงถึง ความเหมาะสมของสื่อ ความเหมาะสมของเนื้อหา และที่สำคัญคือ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังคำกล่าวของ กิดานันท์ มลิทอง (2535, หน้า 163) บุคคลแต่ละคนย่อมมีความแตกต่างกันทั้งในด้านร่างกาย ความคิด และสติปัญญา อันเป็นผลทำให้ความสามารถต่าง ๆ ของแต่ละบุคคลแตกต่างกันไปด้วย ในการเรียนการสอนก็เช่นเดียวกัน ผู้เรียนแต่ละคนย่อมมีความสามารถในการเรียนรู้ไม่เท่ากัน ดังนั้นการจัดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามสติปัญญา และความสามารถของตนย่อมเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนนั้น เรียนได้ตามความถนัด โดยไม่ต้องมีความกังวลใจ จากคำกล่าวนี้ กิดานันท์ มลิทองยังชี้ให้เห็นว่า ความแตกต่างระหว่างบุคคลนั้นมีตัวแปรสำคัญดังจะกล่าวต่อไป

1. ตัวแปรด้านบุคลิกลักษณะ (Personal Variables) ผลการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคนย่อมขึ้นอยู่กับบุคลิกลักษณะซึ่งแตกต่างกันไป ผู้เรียนที่มีความคิดยืดหยุ่นมักจะมีบุคลิกลักษณะที่ชอบแสดงออกทำให้มีความสามารถในการอธิบายได้ตอบและแก้ปัญหาได้ดี บุคคลลักษณะนี้ชอบบทเรียนที่มีเนื้อหายืดหยุ่นหรือบทเรียนที่ให้อิสระแก่ผู้เรียนในการกำหนดเนื้อหาเนื้อหาของตนเอง เช่น บทเรียนแบบค้นคว้า ส่วนผู้เรียนที่ขี้อายชอบเก็บตัว ผู้มีความคิดตรงไปตรงมา จะเรียนและทำงานได้ดีถ้าได้รับคำแนะนำจากผู้สอน

2. ตัวแปรด้านสติปัญญาความรู้ (Cognitive Variables) ความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการใช้วัสดุเครื่องมือต่าง ๆ ตามอายุของผู้เรียน ตัวแปรนี้เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้สอนต้องคำนึงถึงเพื่อจัดระดับการสอน เลือกหาสื่อที่เหมาะสมกับอายุผู้เรียน

3. ตัวแปรด้านการชอบได้ถาม (Inquiry Variables) บุคคลย่อมมีลักษณะความสนใจในการได้ถามและความอยากรู้อยากเห็นแตกต่างกัน จึงทำให้เกิดการศึกษาในรูปแบบการสอน

สืบเสาะหาความรู้ การสอนแบบโต้ถาม การจัดตารางสอนแบบยืดหยุ่น การสอนเป็นคณะ เพื่อตอบสนองของลักษณะความแตกต่างในด้านนี้

4. ตัวแปรด้านการจัดลำดับการเรียนรู้ (Sequencing Variables) ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและอยากรู้ อยากเห็นมาก โดยทั่วไปมักมีเชาว์ปัญญาสูง สามารถจัดลำดับความคิดในการเรียนรู้ได้ดี และสามารถควบคุมการเรียนรู้ของตนเองได้ ส่วนผู้ที่มีเชาว์ปัญญาต่ำก็ไม่สามารถจัดลำดับความคิดได้ ทำให้อัตราการเรียนรู้แต่ละบุคคลต่างกัน (กิตานันท์ มลิทอง, 2535, หน้า 165)

จากตัวแปรที่ทำให้เกิดลักษณะความแตกต่างระหว่างบุคคลดังกล่าว เราก็สามารถวิเคราะห์ว่าสื่อชนิดใดจะมีความเหมาะสมในการเรียนการสอน ศัพท์ภาษาอังกฤษ สื่อการเรียนการสอนที่ได้รับพิจารณาว่าเป็นสื่อที่ดีนั้นมีด้วยกันหลายประเภทต่างมีคุณสมบัติเฉพาะตัว ในการนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยทั่วไปนิยมใช้หนังสือเรียน แบบฝึกหัด คู่มือครู บัตรคำ รูปภาพ และเทปบันทึกเสียงประกอบบทเรียนเป็นสื่อการเรียนการสอน ในบางครั้งการนำสื่อเหล่านี้มาประกอบการเรียนในสถานการณ์ที่กลุ่มผู้เรียนมีความแตกต่างระหว่างบุคคลมากก็อาจจะทำให้ประสิทธิภาพการเรียนการสอนลดลงได้

สื่อการสอนอีกประเภทหนึ่ง ที่ควรได้รับพิจารณาให้นำมาใช้ในการเรียนการสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีข้อดีในการเสนอเนื้อหาที่สนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ คือ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction) ดังคำกล่าวของ

กิตานันท์ มลิทอง (2535, หน้า 174) การใช้คอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไมโครคอมพิวเตอร์ในการศึกษารายบุคคล กำลังเป็นที่นิยมกันแพร่หลายในวงการการศึกษา ทั้งนี้เครื่องคอมพิวเตอร์ มีหน่วยความจำสามารถแสดงข้อมูลทั้งตัวเลข และตัวอักษร ปรากฏเป็นภาพ และเสียง ตลอดจนให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนอย่างรวดเร็ว ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความสามารถของตน และความเร็วในการเรียนรู้

ทักษิณา สนวนานนท์ (2530, หน้า 208) ได้ให้ความเห็นว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถช่วยสอนแทนผู้สอนได้ในบางโอกาส ดังนั้น การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนจึงเป็นการลดภาระของครูผู้สอนลงทำให้ครูสามารถให้ความรู้เพิ่มเติมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้มาก และยังประหยัดเวลาเรียนของผู้เรียน เพราะผู้เรียนสามารถควบคุมเวลาได้ นอกจากนี้แล้วเนื่องจากคอมพิวเตอร์สามารถแสดงข้อมูลปรากฏได้ทั้งภาพและเสียงที่หลากหลาย ทำให้ได้รับการสนใจจากผู้เรียน ดังปรากฏในข้อดีของคอมพิวเตอร์ ต่อไปนี้

1. คอมพิวเตอร์เพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน
2. การแสดงข้อมูลที่หลากหลายรูปแบบเพิ่มความเข้าใจให้เกิดความอยากรู้อย่างติดตามไปเรื่อย ๆ
3. ความสามารถของหน่วยความจำ ทำให้ผู้เรียนสามารถวางแผนล่วงหน้าในการเรียนบทเรียน หรือเนื้อหาต่อไป
4. ความสามารถในการเก็บข้อมูล สามารถนำมาใช้ในการศึกษารายกรณีได้เป็นอย่างดี
5. สามารถทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองตามความถนัด ความสามารถส่วนบุคคลอย่างไม่รับแรง โดยไม่ต้องอาศัยคนอื่น
6. ผู้สอนสามารถควบคุมชั้นเรียนได้อย่างใกล้ชิด สามารถเรียกและเพิ่มเติมข้อมูลได้โดยง่าย (กิดานันท์ มลิทอง, 2535, หน้า 198)

จากสภาพปัญหาการเรียนการสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษประกอบกับการเลือกใช้ สื่อการเรียนที่ไม่เหมาะสม รวมถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และปัญหาในตัวผู้สอนนั้น ซึ่งอาจจะส่งผลให้การเรียนรู้ของผู้เรียนไม่มีความก้าวหน้าในการเรียน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มประสบการณ์พิเศษลดลงหรือไม่ได้ตามเป้าหมาย

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนการสอน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ควรให้ความสนใจไม่น้อยไปกว่าสื่ออื่น ๆ ที่เน้นในการสอนแบบรายบุคคล ดังคำกล่าวของ นภพินท์ อนันตรศิริชัย (อ้างใน ประวิทย์ บุญเต็ม, 2536, หน้า13) ที่ว่า “คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นสื่อการสอนที่ดี ชนิดหนึ่งเพราะ สามารถทำในสิ่งที่สื่อการสอนอื่นทำไม่ได้ เช่น การตัดสินใจเสนอเนื้อหาใหม่หรือการให้ศึกษาเนื้อหาเดิมอีก” ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะนำคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมาใช้ในการเรียนการสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ เพื่อแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล และสืบเนื่องจากคอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์ที่สามารถแสดงข้อมูลได้หลายรูปแบบ และส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความสนใจบทเรียนของคำศัพท์ และความเข้าใจในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ อันเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาความก้าวหน้าในการเรียนภาษาอังกฤษ

ผู้ศึกษาจึงได้ผลิต บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งจัดเป็นระดับชั้นที่หลักสูตรได้มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความรู้ทางภาษาอังกฤษระดับมาตรฐานตอนต้น (กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, 2540, หน้า 8)

ผู้ศึกษาคาดว่าบทเรียนนี้จะก่อประโยชน์ให้การเรียนการสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนและผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นอย่างยิ่ง

วัตถุประสงค์ในการศึกษาค้นคว้า

เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังศึกษาใน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนบ้านแม่ล้าน สปอ. วังเหนือ อ.สปจ. ลำปาง จำนวน 26 คน
2. เนื้อหาคำศัพท์ใหม่วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 1 บทที่ 1 - 2 ตามหนังสือเรียน English is fun Book 3
3. การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้กำหนดให้ผู้เรียนมีความรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษอยู่ในระดับความรู้ความจำ (ทักษะการอ่าน) สามารถบอกความหมายได้เท่านั้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษหมายถึง การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อเสนอคำศัพท์ที่จะเรียน แบบฝึกหัด และแบบทดสอบประกอบในบทเรียนซึ่งประกอบด้วยคำศัพท์ใหม่ในหนังสือเรียน English is fun Book 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 บทที่ 1 - 2 จำนวน 21 คำ คือ animal, class, group, page, row, meet, see, absent, nice, again, hi, nobody, grape, radio, television, cook, like, saw, speak, watch, best
2. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำหมายถึงนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแม่ล้าน อ.วังเหนือ จ.ลำปาง ที่เรียนภาษาอังกฤษในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 ที่มีผลการเรียนในวิชาภาษาอังกฤษที่อยู่ในระดับเกรดตั้งแต่ 2 ลงมา

3. ประสิทธิภาพหมายถึง ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยใช้เกณฑ์รอบรู้ตามวัตถุประสงค์จากวิธี Item-by-objective analysis

ประโยชน์ของการศึกษาค้นคว้า

1. ได้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน คำศัพท์ ในวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
2. เป็นแนวทางในการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ ภาษาอังกฤษบทต่อไป
3. จากผลการวิจัยครั้งนี้จะช่วยกระตุ้นให้ครู ผู้สอนคนอื่น เกิดแนวคิดที่จะผลิตบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในเรื่องอื่น ๆ เพื่อจะไปประยุกต์ใช้ ในการสอนต่อไป